

דעת הקהל והתוקף הנראה של הבחינה הפסיכומטרית

הכינוס ה-9 של האגודה הישראלית לפסיכומטריקה

04-02-2013

מרכז מורשת בגין, ירושלים

צור קרליץ
עדו ליטמנוביץ'

מרכז ארצי
לבחינות ולהערכה
(מאל"ו)



מרכז ארצי לבחינות ולהערכה
NATIONAL INSTITUTE FOR TESTING & EVALUATION
المركز القطري للامتحانات والتقييم
מיסודן של האוניברסיטאות בישראל

פסיכומטרי: היתרון של הגברים גדל

ערן שטיין, המכיר את הפערים בין רמת
החינוך של גברים לבין זו של נשים בנבך

תמר טרבלסי-חדד
! נכתבתי לענייני חינוך

דליה איציק מחדשת את המהלך לביטול המבחן הפסיכומטרי

יו"ר סיעת קדימה פנתה לשר החינוך גדעון סער כדי שיתמוך בהצעת החוק בעניין,
שנדחתה בעבר ושאותה היא מעוניינת להעלות כעת לדין מחודש. איציק: "מדובר במבחן
נוראי ומטופש שכולו שינון מיותר ומסחטת כספים אימה"

21:45 | 09.06.2012 | מאת: [ליאור דטל](#) | [237](#) | [הוסף תגובה](#)

הממוצע השנתי של ציון הפסיכומטרי בירידה

הציון הכי גבוה: לקיבוצניקים

דו"ח הפסיכומטרי ל-2009: הציון הממוצע בישראל הוא 531

קהילת "גם אני שונא פסיכומטרי"

מידע נוסף

[+ הוספת נושא חדש](#)

«גידול עצום בהרשמה לבחינת
הפסיכומטרי לפני כניסת פרק בכתיבה

בהלת הפסיכומטרי: הצעידים בורחים מהמבחן בחיבור

הוספת פרק שידרוש כתיבת 40-25 שורות בבחינות ההערכה מלחיצה
אנשים שניסו להתכונן לבחינה לפני השונות, במרביתם דברנו מודאגים

אבירמה גולן

מי צריך פסיכומטרי

פני 30 שנה ערכו מאבחן ומדיניות. בתמצית לקודא העברי,
נים חילונים מבחן איי-קיו שכותרתה "המבחן הפסיכומטרי -



פסיכומטרי זה פסיכי

12 likes

החשיבות של דעת הקהל

הציבור יכול להשפיע על מדיניות השימוש בבחינה.
דעת הקהל משקפת את **התוקף הנראה** של הבחינה.



רקע תיאורטי

טיעון התוקף

■ מערך טיעון התוקף כולל-

■ **טיעון פרשני:** רשת ההנחות והמסקנות העומדות בבסיס הפירושים והשימושים של ציוני המבחן

■ כולל הנחות ומסקנות לגבי צייון, הכללה, השלכה והחלטה

■ **טיעון תוקף:** איסוף עדויות המשמשות להערכת הטיעון הפרשני, השוואתו לטיעונים אלטרנטיביים וקבלת החלטה לגבי אישוש או הפרכתו.

(Cronbach, 1988; Kane, 2006)

טיעון פרשני לבחינות מיון להשכלה הגבוהה

שלב	הסקה	הנחות
ציינון	מביצוע לציון בבחינה	הציון מחושב נכון, בעקביות ובהתאמה לביצוע.
הכללה	מציון ל- "ציון אמיתי"	הציון מבוסס על מדגם מייצג של ביצועי הנבחן.
השלכה	מציון אמיתי לרמת יכולת אקדמית	הפריטים דורשים יכולות נחוצות להצלחה אקדמית. כל היכולות הרלוונטיות נמדדות בבחינה. אין גורמים לא רלוונטיים שמשפיעים על הביצוע.
החלטה	מרמת יכולת אקדמית להחלטה על קבלה להשכלה הגבוהה	תלמידים עם יכולת נמוכה הם בעלי ביצועים אקדמיים נמוכים מתלמידים בעלי יכולת גבוהה. המסקנות לגבי רמת היכולת הן רלוונטיות עבור החלטות קבלה להשכלה הגבוהה. לא נעשה שימוש במסקנות על רמת היכולת עבור החלטות בנושאים לא רלוונטיים.

רקע תיאורטי

תוקף נראה (תוקף פנים)

■ האם המבחן, על פניו, מודד את מה שהוא אמור לבחון?

■ תוקף נראה נחשב כעדות חלשה של תוקף בגלל שהוא מבוסס על שיפוט סובייקטיבי של הדיוטות.

■ **"The appearance of validity is not validity;** appearance is not scientific evidence, derived from hypothesis and theory, supported or unsupported, more or less, by empirical data and formed into logical arguments."

Downing & Haladyna (2004 , p. 332)

"מתיחת פנים" לתוקף פנים

- דעת הקהל מחזקת את בניית טיעון התוקף ע"י:
 - התחשבות במידה בה הציבור מקבל את ההנחות והמסקנות של הטיעון הפרשני.
 - חשיפת שימושים ופרשנויות אלטרנטיביות (ואולי לא רצויות) של ציונים.
 - איפיון ההשפעות החברתיות של השימוש במבחן.

המחקר

■ כלים:

■ שאלונים אינטרנטיים

■ משוב בבחינה, ראיונות

■ משתתפים:

■ אינטרנט = 11,665

■ 67% מועמדים, 26% סטודנטים, ו 7% אקדמאים ובעלי מקצוע.

■ כ- 57% נשים, 85% דוברי עברית, 8% רוסית, 6% ערבית.

■ ממוצע גילאים 23 (ס.ת. = 6)

מהי לדעתך מידת הקשר בין היכולות הנבדקות בכל אחד מתחומי הבחינה (מילולי, כמותי ואנגלית) ליכולות הנדרשות להצלחה בלימודים אקדמיים ריאליים?

בלימודים הריאליים נכללים מדעים מדויקים, הנדסה, מדעי הטבע, רפואה וכד'

אין קשר קשר חלש קשר בינוני קשר חזק איני יודעת

מילולי	☐	☐	☐	☐	☐
כמותי	☐	☐	☐	☐	☐
אנגלית	☐	☐	☐	☐	☐
הבחינה במלואה	☐	☐	☐	☐	☐

לפניך היגדים שונים אודות הבחינה הפסיכומטרית. ציין/י את מידת הסכמתך עם כל היגד.

לא מסכים/ה כלל לא מסכים/ה די לא מסכים/ה מסכים/ה מסכים/ה מאוד איני יודעת

במועדים מסוימים של הבחינה הפסיכומטרית קשה יותר לקבל ציון גבוה מפיקד הציון בבחינה	☐	☐	☐	☐	☐
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

האם אנשים חושבים שהציון מבוסס על מדגם מייצג של מטלות?

■ 72% חשבו שהבחינה בנויה באופן מקצועי וקפדני.

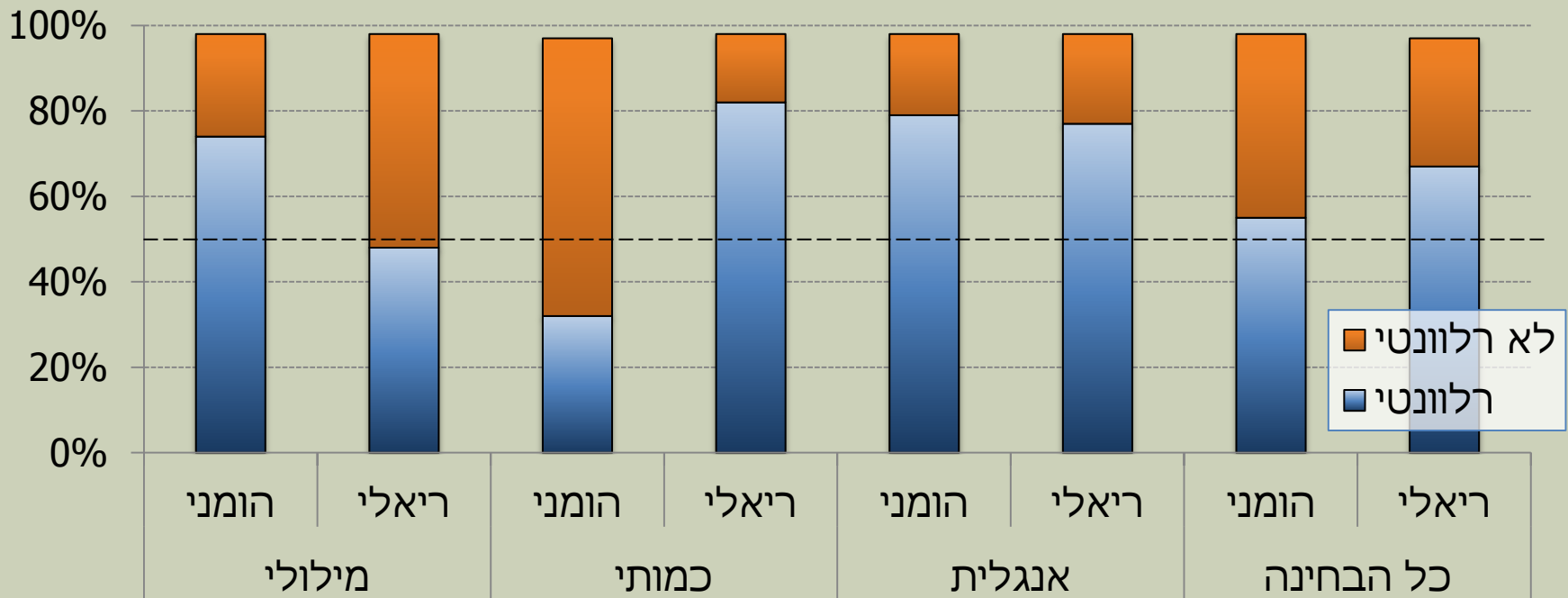
■ האם במועדים מסוימים קשה יותר לקבל ציון גבוה
בבחינה לעומת מועדים אחרים?

■ 40% אמרו שכן

■ 33% אמרו שלא

■ 27% לא ידעו

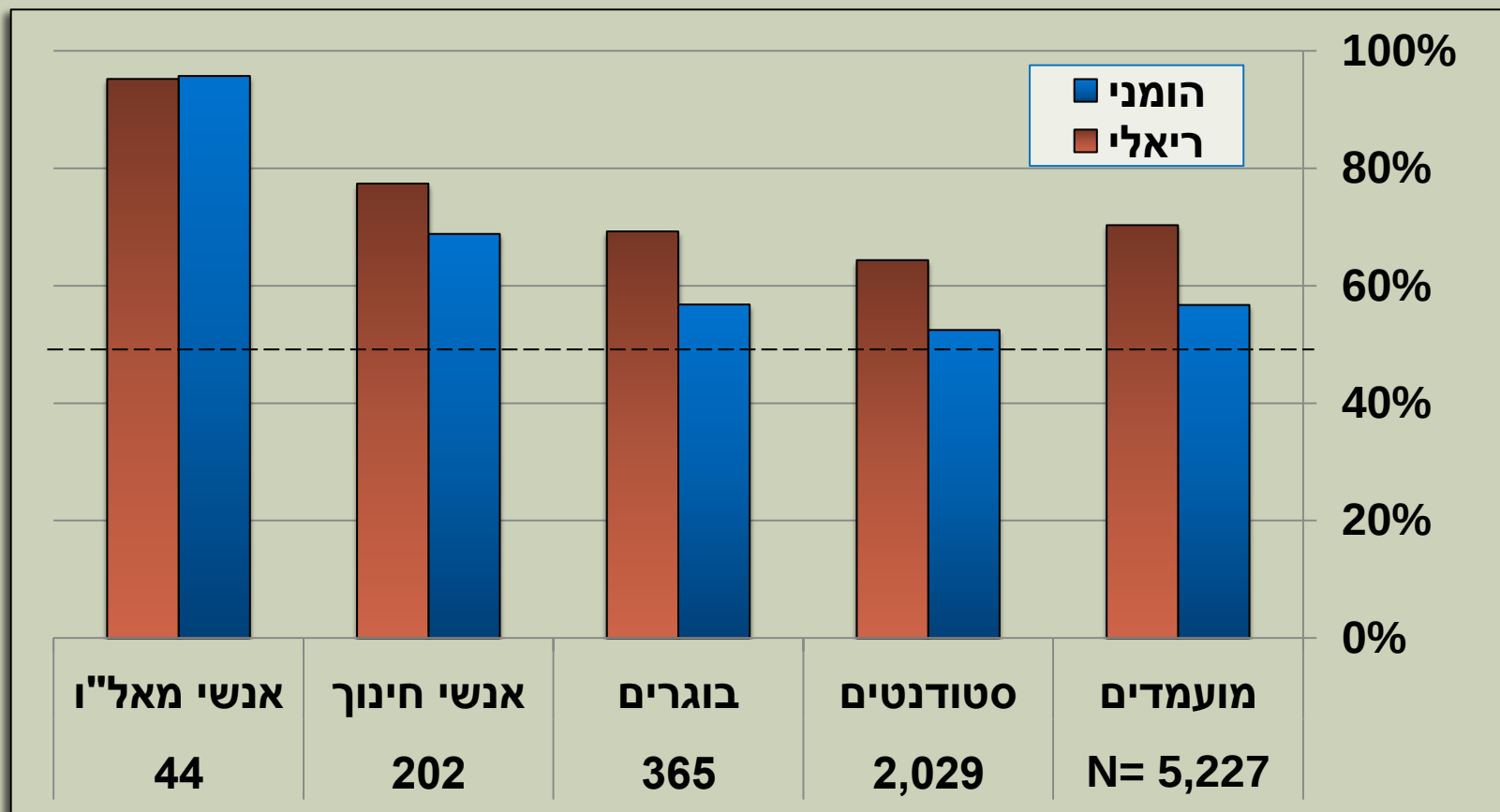
האם אנשים חושבים שהיכולות הנמדדות בבחינה רלוונטיות להצלחה בלימודים אקדמיים?



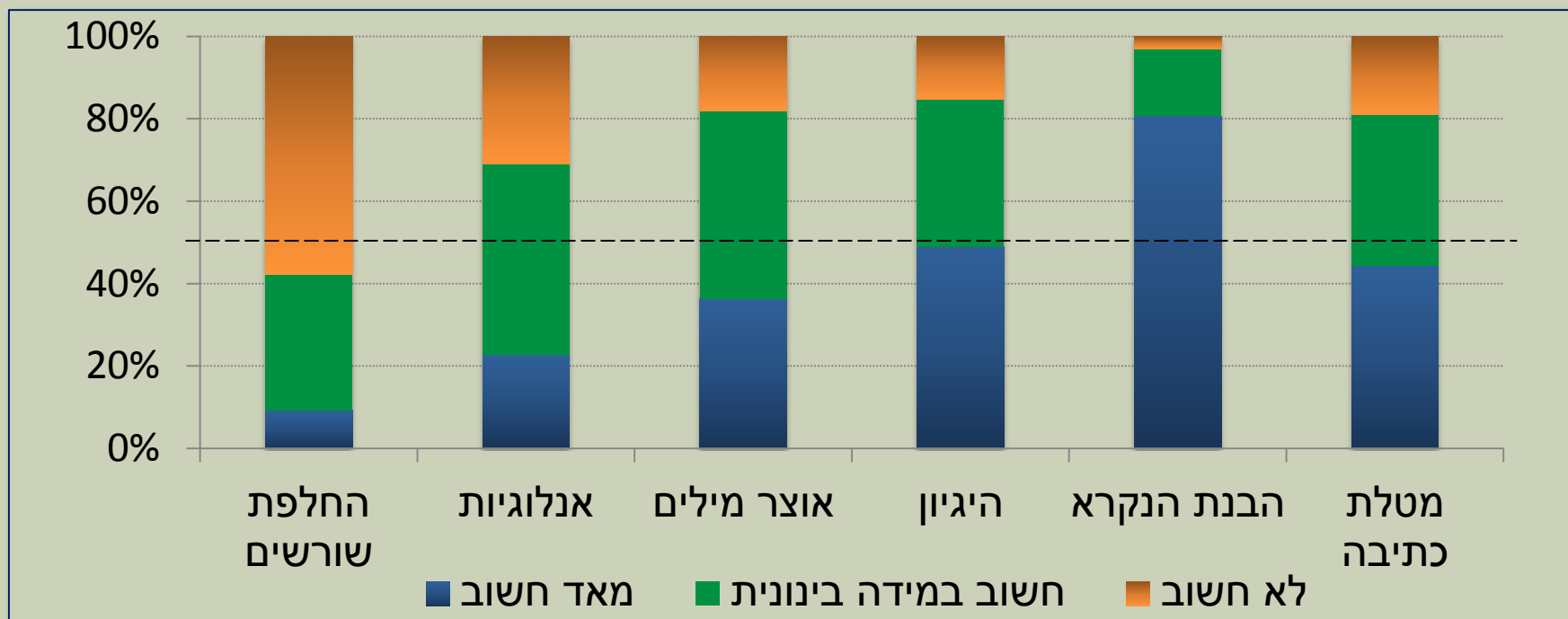
■ תמיכה בדיווח בדגש למקצועות הומניים וריאליים בנפרד.

רלוונטיות של היכולות הנמדדות בבחינה בתפיסתן של קבוצות שונות

אחוז המסכימים שהיכולות הנמדדות בבחינה כולה הן רלוונטיות
להצלחה באקדמיה.



האם אנשים חושבים שהיכולות הנמדדות בפריטים ספציפיים רלוונטיות להצלחה בלימודים אקדמיים?



■ תמיכה בהשמטת סוגי שאלות מסוימות וחיזוק הדגש על סוגי שאלות אחרות.

■ תמיכה בהוספת מטלת כתיבה.

האם אנשים חושבים שהמסקנות על רמת היכולת רלוונטיות להחלטות קבלה ללימודים?

- 60% חשבו שהמטרה של מאל"ו היא לספק כלי מיון להשכלה הגבוהה.
- 32% חשבו שהבחינה מספקת קריטריון אחיד וברור למוסדות להשכלה גבוהה בארץ.
- 48% חשבו שמטרת הציון היא לנבא הצלחה באקדמיה.
- 30% חשבו שהבחינה יכולה לנבא הצלחה בלימודים.
- 35% ציינו שימושים אחרים לציונים: ראיונות עבודה, קבלת מלגות, מיונים צבאיים, השוואה חברתית.

סיכום

- חלק ניכר מההנחות והמסקנות של טיעון התוקף של הבחינה אינן מקובלות על מרבית הציבור.
- השינויים במתכונת החדשה של הבחינה צפויים לסייע בשיפור תפיסת הבחינה בעיני הציבור.
- יש לחזק את ההסברה בנוגע לבחינה באופן ממוקד על הבעיות המרכזיות שעלו מהמחקר.